

Kvartalna statistika saobraćaja IV kvartal 2019. godine^(P)

Prevoz putnika u četvrtom kvartalu 2019. godine, u odnosu na isti kvartal prethodne godine bilježi rast u drumskom saobraćaju za 0,1%, lokalnom drumskom za 3,8%, prevozu putnika na aerodromima 14,5%, redovnom vazdušnom za 5,1%, dok se pad bilježi u željezničkom za 3,2% i vanrednom vazdušnom prevozu za 51,7%.

Kod prevoza robe u četvrtom kvartalu 2019. godine, u odnosu na isti kvartal prethodne godine rast se bilježi kod željezničkog za 36,2% i prevoza robe na aerodromima za 0,9%, dok se kod ukupnog prometa robe u lukama bilježi pad za 3,2%.

Broj pretovarenih tona u lukama, u četvrtom kvartalu 2019. godine, u odnosu na isti kvartal prethodne godine bilježi pad za 9,6%, dok je rast zabilježen kod izmanipulisanih tona za 14,7%.

Potrošnja minuta fiksne telefonije u četvrtom kvartalu 2019. godine u odnosu na isti kvartal prethodne godine bilježi pad za 10,1% a potrošnja minuta mobilne telefonije rast za 2,3%.

Ukupan broj saobraćajnih nezgoda¹ u četvrtom kvartalu 2019. godine iznosio je 1 554 što je 7,2% više u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Broj nastradalih lica² u četvrtom kvartalu 2019. godine iznosio je 732 (od čega je 722 povrijeđenih lica), što je za 13,7% više u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

Broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila u četvrtom kvartalu 2019. godine iznosi 62 545 što je za 4,4% više nego u istom kvartalu prethodne godine. Broj prvi put registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila³ u četvrtom kvartalu 2019. godine iznosi 5 658 što je za 10,1% manje nego u istom kvartalu prethodne godine.

U četvrtom kvartalu 2019. godine drumskim teretnim motornim vozilima prevezeno je 219 hiljada tona robe, uz ostvarenih 21 626 hiljada tonskih kilometara. Pređeni kilometri vozila sa utovarom iznosili su 1 003 hiljade kilometara. U strukturi prevezene robe unutrašnji prevoz učestvuje sa 92,7% ili 203 hiljade tona prevezene robe, dok međunarodni prevoz učestvuje sa 7,3% ili 16 hiljada tona prevezene robe. U strukturi ostvarenih tonskih kilometara unutrašnji prevoz učestvuje sa 64,7% ili 13 983 hiljada tonskih kilometara, a međunarodni prevoz sa 35,3% ili 7 643 hiljade tonskih kilometara.

Tabela 1. Kvartalna statistika saobraćaja, IV kvartal 2019.

Indikator	IV kvartal 2018	IV kvartal 2019
Broj prevezenih putnika u željezničkom saobraćaju, u hilj.	216	209
Broj prevezenih putnika u drumskom saobraćaju, u hilj.	1 786	1 787
Broj prevezenih putnika na aerodromima, u hilj.	349	340
Broj saobraćajnih nezgoda u drumskom saobraćaju	1 450	1 554
Broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila	59 916	62 545

^(P) Preliminarni podaci

¹ Ukupan broj saobraćajnih nezgoda obuhvata: nezgode bez poginulih i povrijeđenih lica, nezgode sa poginulim, nezgode sa poginulim i povrijeđenim, nezgode sa povrijeđenim.

² Nastradala lica obuhvataju povrijeđena i poginula lica.

³ Prvi put registrovana vozila obuhvataju: nova i polovna uvezena vozila, tj. vozila koja se prvi put registruju u Crnoj Gori.

Tabela 2. Prevoz putnika i robe prema vrstama prevoza

	QIV 2018	QIV 2019	Indeksi			
			QIV 2019 Ø 2015	QIV 2019 QIII 2019	QIV 2019 QIV 2018	QI-IV 2019 QI-IV 2018
Prevoz putnika						
Željeznički saobraćaj, u hilj.	216	209	67,6	63,9	96,8	99,2
Drumski saobraćaj, u hilj.	1 786	1 787	102,3	71,3	100,1	100,8
Lokalni drumski saobraćaj, u hilj.	260	270	122,2	108,0	103,8	102,7
Prevezeni putnici na aerodromima	349 060	399 719	97,3	31,2	114,5	108,1
Redovni vazdušni saobraćaj	104 193	109 496	83,0	43,8	105,1	105,8
Vanredni vazdušni saobraćaj	5 119	2 473	27,1	13,4	48,3	84,8
Putnički kilometri						
Željeznički saobraćaj, u hilj.	13 759	13 160	65,3	55,3	95,6	99,4
Drumski saobraćaj, u hilj.	24 970	24 956	91,1	52,2	99,9	99,0
Redovni vazdušni saobraćaj, u hilj.	74 446	82 141	66,0	30,5	110,3	107,9
Vanredni vazdušni saobraćaj, u hilj.	6 017	1 236	43,2	7,4	20,5	74,7
Prevoz robe						
Željeznički saobraćaj, u hilj.	246	335	135,6	136,7	136,2	117,1
Prevezena roba na aerodromima, u t	231	233	105,0	107,4	100,9	93,6
Tonski kilometri						
Željeznički saobraćaj, u hilj.	28 361	37 865	135,3	134,6	133,5	115,5
Dolasci i odlasci brodova u lukama						
Ukupan promet robe, u t	534 258	516 984	138,9	96,1	96,8	104,5
Izvoz, u t	243 418	261 579	124,9	98,0	107,5	133,4
Uvoz, u t	290 840	255 405	157,2	94,3	87,8	86,1
Pretovar u lukama						
Pretovarene tone	575 633	520 225	126,1	97,3	90,4	101,7
Izmanipulisane tone	921 715	1 056 904	125,5	113,1	114,7	122,4

Tabela 3. Promet putnika i tereta na aerodromima, IV kvartal 2019.

	QIV 2019
Broj komercijalnih operacija	4 023
Promet putnika	399 719
Promet tereta, t	233

Tabela 4. Struktura prometa putnika na aerodromima, IV kvartal 2019.

	QIV 2019	Struktura prometa, %
Ukupno	399 719	100,0
Aerodrom Podgorica	265 617	66,5
Aerodrom Tivat	134 102	33,5

Tabela 5. Deset zemalja sa najvećim ostvarenim prometom putnika sa crnogorskim aerodromima, IV kvartal 2019.

	Ukupno	Aerodrom Podgorica	Aerodrom Tivat
Srbija	117 721	80 134	37 587
Ruska Federacija	73 835	539	73 296
Njemačka	41 051	35 406	5 645
Turska	28 824	28 824	-
Italija	26 649	26 239	410
Austrija	18 780	18 158	622
Velika Britanija	16 481	10 867	5 614
Francuska	10 123	6 813	3 310
Španija	9 093	9 093	-
Belgija	8 972	8 875	97

Tabela 6. Deset zemalja sa najvećim ostvarenim prometom robe sa crnogorskim lukama, IV kvartal 2019.

	Ukupan promet robe, u t	Izvoz, u t	Uvoz, u t
Kina	158 695	158 695	-
Hrvatska	80 494	26 743	53 751
Italija	69 224	12 159	57 065
Grčka	60 015	-	60 015
Španija	46 616	2 500	44 116
Turska	19 762	4 091	15 671
Malta	19 123	19 123	-
Egipat	15 128	5 728	9 400
Albanija	12 859	12 036	823
Francuska	12 676	12 676	-

Tabela 7. Poštanski saobraćaj i telekomunikacije

	QIV 2018	QIV 2019	Indeksi			
			$\frac{\text{QIV 2019}}{\text{Ø 2015}}$	$\frac{\text{QIV 2019}}{\text{QIII 2019}}$	$\frac{\text{QIV 2019}}{\text{QIV 2018}}$	$\frac{\text{QI-IV 2019}}{\text{QI-IV 2018}}$
Pisama, u hilj.	4 322	4 310	126,4	110,5	99,7	96,8
Paketi, u hilj.	17	14	73,7	107,7	82,4	105,5
Tiskovine, u hilj.	43	27	50,0	81,8	62,8	78,2
Potrošeni minuti fiksne telefonije, u hilj.	30 963	27 832	47,1	98,5	89,9	84,3
Potrošeni minuti mobilne telefonije, u hilj.	559 358	572 256	102,9	88,0	102,3	101,1

Tabela 8. Teretni drumski saobraćaj, IV kvartal 2019.

A = B + C	Prevezena roba, u hilj. tona	Tonski km, u hilj.	Pređeni km vozila sa utovarom, u hilj.
Ukupno (1+2)	219	21 626	1 003
1. Unutrašnji prevoz	203	13 983	543
2. Međunarodni prevoz (2.1+2.2)	16	7 643	460
2.1 Međunarodni prevoz sa utovarom/istovarom u Crnoj Gori	14	6 341	399
2.2 Kabotaža i prevoz za treće zemlje	2	1 302	61

Tabela 9. Teretni drumski saobraćaj uz nadoknadu, IV kvartal 2019.

B	Prevezena roba, u hilj. tona	Tonski km, u hilj.	Pređeni km vozila sa utovarom, u hilj.
Ukupno (1+2)	49	9 188	562
1. Unutrašnji prevoz	36	2 330	192
2. Međunarodni prevoz (2.1+2.2)	13	6 858	370
2.1 Međunarodni prevoz sa utovarom/istovarom u Crnoj Gori	11	5 556	309
2.2 Kabotaža i prevoz za treće zemlje	2	1 302	61

Tabela 10. Teretni drumski saobraćaj za sopstvene potrebe, IV kvartal 2019.

C	Prevezena roba, u hilj. tona	Tonski km, u hilj.	Pređeni km vozila sa utovarom, u hilj.
Ukupno (1+2)	170	12 438	441
1. Unutrašnji prevoz	167	11 653	351
2. Međunarodni prevoz (2.1)	3	785	90
2.1 Međunarodni prevoz sa utovarom/istovarom u Crnoj Gori	3	785	90
2.2 Kabotaža i prevoz za treće zemlje	-	-	-

Tabela 11. Broj saobraćajnih nezgoda i nastradala lica u drumskom saobraćaju

	QIV 2018	QIV 2019	Indeksi			
			$\frac{QIV\ 2019}{\bar{\emptyset}\ 2015}$	$\frac{QIV\ 2019}{QIII\ 2019}$	$\frac{QIV\ 2019}{QIV\ 2018}$	$\frac{QI-IV\ 2019}{QI-IV\ 2018}$
Ukupan broj saobraćajnih nezgoda	1 450	1 554	125,7	80,9	107,2	105,8
Ukupan broj nastradalih lica	644	732	131,7	86,4	113,7	107,3

Tabela 12. Broj saobraćajnih nezgoda u drumskom saobraćaju po opštinama, IV kvartal 2019.

Opština	Ukupno (1)+(2)+(3)+(4)	Bez poginulih i povrijeđenih lica (1)	Sa poginulima (2)	Sa poginulim i povrijeđenim (3)	Sa povrijeđenima (4)
Ukupno	1 554	1 052	5	4	493
Andrijevisa	-	-	-	-	-
Bar	127	89	-	-	38
Berane	24	9	-	1	14
Bijelo Polje	54	37	-	-	17
Budva	60	45	-	1	14
Cetinje	25	19	-	-	6
Danilovgrad	28	15	-	-	13
Herceg Novi	74	57	-	-	17
Kolašin	28	16	-	-	12
Kotor	93	68	1	-	24
Mojkovac	17	9	-	-	8
Nikšić	202	151	-	1	50
Plav	3	2	-	-	1
Pljevlja	29	18	-	-	11
Plužine	2	2	-	-	-
Podgorica	692	448	2	-	242
Rožaje	18	14	1	-	3
Šavnik	1	1	-	-	-
Tivat	31	21	-	-	10
Ulcinj	30	20	-	1	9
Žabljak	16	11	1	-	4

Tabela 13. Broj nastradalih lica u drumskom saobraćaju po opštinama, IV kvartal 2019.

Opština	Ukupno nastradala lica (1) + (2)	Poginuli (1)	Povrijeđeni (2)
Ukupno	732	10	722
Andrijevisa	-	-	-
Bar	62	-	62
Berane	25	1	24
Bijelo Polje	23	-	23
Budva	21	2	19
Cetinje	10	-	10
Danilovgrad	24	-	24
Herceg Novi	21	-	21
Kolašin	20	-	20
Kotor	35	1	34
Mojkovac	12	-	12
Nikšić	76	1	75
Plav	2	-	2
Pljevlja	15	-	15
Plužine	-	-	-
Podgorica	350	2	348
Rožaje	6	1	5
Šavnik	-	-	-
Tivat	10	-	10
Ulcinj	13	1	12
Žabljak	7	1	6

Tabela 14. Broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila

	QIV 2018	QIV 2019	Indeksi			
			QIV 2019	QIV 2019	QIV 2019	QI-IV 2019
			Ø 2015	QIII 2019	QIV 2018	QI-IV 2018
Broj registrovanih vozila	59 916	62 545	125,9	91,3	104,4	105,9
Broj prvi put registrovanih vozila	6 297	5 658	139,0	96,6	89,9	94,4

Tabela 15. Broj registrovanih drumskih motornih vozila prema vrsti pogonske energije

Kvartal	Vrsta pogonske energije						Ukupno ⁴
	Eurosuper 95	Eurosuper 98	Eurodizel	Mješavina	Auto Gas	El.energija	
QIV 2019	12 068	114	47 627	4	1 923	46	61 782
QIV 2018	12 373	110	44 709	7	2 024	20	59 243

Tabela 16. Broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila po opštinama, IV kvartal 2019.

Vrste vozila/Opština	Motocikli	Putnički automobili	Kombi vozila	Autobusi	Teretna vozila
Ukupno	425	55 956	83	281	4 442
Andrijevića	-	275	1	-	14
Bar	51	4 959	11	8	344
Berane	2	1 573	5	5	74
Bijelo Polje	9	2 615	5	12	184
Budva	74	3 139	5	33	212
Cetinje	7	1 523	-	7	111
Danilovgrad	6	1 337	-	12	148
Gusinja	-	155	-	1	3
Herceg Novi	28	3 394	7	15	195
Kolašin	1	460	3	1	40
Kotor	48	2 627	7	13	201
Mojkovac	-	460	1	2	25
Nikšić	13	5 274	4	43	474
Petnjica	2	195	5	1	11
Plav	2	448	1	2	13
Pljevlja	1	1 786	2	14	110
Plužine	1	106	1	1	8
Podgorica	115	18 823	3	71	1 810
Rožaje	4	1 290	13	16	61
Tivat	29	1 901	5	7	140
Tuzi	2	1 030	-	1	95
Ulcinj	30	2 271	2	13	135
Šavnik	-	89	-	1	2
Žabljak	-	226	2	2	32

⁴ Ukupan broj drumskih motornih vozila prema vrsti pogonske energije je manji od ukupnog broja registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila za broj priključnih vozila, koja ne koriste pogonsku energiju.

Tabela 16. Broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila po opštinama, IV kvartal 2019.

/nastavak/

Vrste vozila/Opština	Specijalna i radna vozila	Vučna vozila	Priključna vozila	Poljoprivredni traktori	Ukupno
Ukupno	127	393	763	75	62 545
Andrijevića	3	-	5	2	300
Bar	17	13	47	1	5 451
Berane	6	10	23	2	1 700
Bijelo Polje	13	22	86	18	2 964
Budva	12	3	13	-	3 491
Cetinje	3	19	37	-	1 707
Danilovgrad	1	4	12	2	1 522
Gusinje	-	1	3	-	163
Herceg Novi	16	10	17	-	3 682
Kolašin	1	3	10	-	519
Kotor	25	11	21	-	2 953
Mojkovac	4	0	1	1	494
Nikšić	-	57	93	6	5 964
Petnjica	2	2	6	-	224
Plav	1	2	2	1	472
Pljevlja	3	12	22	11	1 961
Plužine	-	0	3	2	122
Podgorica	1	165	274	19	21 281
Rožaje	4	49	63	2	1 502
Tivat	5	5	9	-	2 101
Tuzi	-	5	8	3	1 144
Ulcinj	6	-	5	2	2 464
Šavnik	-	-	-	1	93
Žabljak	4	-	3	2	271

**Tabela 17. Broj prvi put registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila po opštinama,
IV kvartal 2019.**

Vrste vozila/Opština	Motocikli	Putnički automobili	Kombi vozila	Autobusi	Teretna vozila
Ukupno	99	4 840	-	20	445
Andrijevića	-	17	-	-	2
Bar	4	359	-	-	31
Berane	1	142	-	-	11
Bijelo Polje	4	281	-	2	24
Budva	2	248	-	5	16
Cetinje	1	150	-	1	24
Danilovgrad	-	89	-	-	9
Gusinje	-	11	-	1	1
Herceg Novi	2	248	-	-	19
Kolašin	-	23	-	-	5
Kotor	8	187	-	-	16
Mojkovac	-	35	-	-	2
Nikšić	5	484	-	4	39
Petnjica	2	11	-	-	-
Plav	1	41	-	-	2
Pljevlja	-	133	-	1	14
Plužine	-	5	-	-	1
Podgorica	60	1 821	-	6	183
Rožaje	3	139	-	-	11
Tivat	2	128	-	-	12
Tuzi	-	101	-	-	13
Ulcinj	4	161	-	-	8
Šavnik	-	6	-	-	-
Žabljak	-	20	-	-	2

/nastavak/

Vrste vozila/Opština	Specijalna i radna vozila	Vučna vozila	Priključna vozila	Poljoprivredni traktori	Ukupno
Ukupno	1	56	134	63	5 658
Andrijevića	-	-	1	-	20
Bar	-	1	5	1	401
Berane	-	2	2	2	160
Bijelo Polje	-	4	21	15	351
Budva	-	1	4	-	276
Cetinje	-	2	7	-	185
Danilovgrad	-	-	2	2	102
Gusinje	-	-	1	-	14
Herceg Novi	-	2	1	-	272
Kolašin	-	-	-	-	28
Kotor	-	1	1	-	213
Mojkovac	-	-	-	1	38
Nikšić	-	10	18	4	564
Petnjica	1	1	1	-	16
Plav	-	-	1	1	46
Pljevlja	-	2	5	9	164
Plužine	-	-	1	2	9
Podgorica	-	20	44	17	2 151
Rožaje	-	10	14	2	179
Tivat	-	-	2	-	144
Tuzi	-	-	-	3	117
Ulcinj	-	-	2	2	177
Šavnik	-	-	-	1	7
Žabljak	-	-	1	1	24

Tabela 18. Broj registrovanih drumskih motornih i priklučnih vozila prema godini proizvodnje, IV kvartal 2019.

Godina proizvodnje	Motocikli	Putnički automobili	Kombi vozila	Autobusi	Teretna vozila
<i>Ukupno</i>	425	55 956	83	281	4 442
Do 1979	-	48	-	1	39
1980-1989	4	2 222	7	7	237
1990-1994	4	4 017	20	20	213
1995	1	922	1	5	45
1996	3	1 008	6	8	52
1997	1	1 138	10	8	73
1998	2	1 149	3	10	81
1999	4	1 087	1	4	71
2000	4	1 922	1	8	84
2001	9	3 298	2	18	157
2002	7	3 409	6	27	213
2003	10	3 453	2	25	200
2004	9	3 561	-	16	247
2005	21	3 473	4	8	226
2006	22	3 488	-	5	255
2007	39	3 775	1	24	330
2008	38	3 269	2	30	327
2009	17	1 841	2	6	138
2010	10	1 945	3	6	163
2011	12	1 969	10	16	192
2012	19	1 411	-	1	175
2013	14	1 417	-	2	126
2014	12	1 423	-	7	101
2015	10	1 477	1	1	163
2016	12	977	1	5	155
2017	9	906	-	6	162
2018	54	686	-	6	92
2019	78	665	-	1	125

Tabela 18. Broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila prema godini proizvodnje, IV kvartal 2019.

/nastavak/

Godina proizvodnje	Specijalna i radna vozila	Vučna vozila	Priključna vozila	Poljoprivredni traktor	Ukupno
Ukupno	127	393	763	75	62 545
Do 1979	3	-	10	-	101
1980-1989	18	-	29	4	2 528
1990-1994	12	1	32	5	4 324
1995	1	1	5	-	981
1996	5	-	7	-	1 089
1997	2	5	8	-	1 245
1998	1	5	18	-	1 269
1999	-	2	20	1	1 190
2000	4	10	20	-	2 053
2001	2	7	19	-	3 512
2002	5	5	23	-	3 695
2003	4	18	30	-	3 742
2004	1	12	40	-	3 886
2005	3	20	38	-	3 793
2006	8	22	46	1	3 847
2007	11	53	64	1	4 298
2008	22	53	65	-	3 806
2009	5	28	9	-	2 046
2010	7	20	20	1	2 175
2011	3	31	19	1	2 253
2012	6	9	11	1	1 633
2013	1	23	15	-	1 598
2014	-	24	26	-	1 593
2015	-	8	14	-	1 674
2016	3	15	20	-	1 188
2017	-	11	34	4	1 132
2018	-	5	48	11	902
2019	-	5	73	45	992

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Može se dogoditi da ukupan zbir ne odgovara broju pojedinačnih podataka, te da kumulativni podatak nije uvijek jednak zbiru pojedinačnih kvartalnih rezultata zbog zaokruživanja brojeva.

Izvori podataka

Podaci sabračaja prikupljaju se redovnim kvartalnim istraživanjima.

Izvor podataka za željeznički saobraćaj su izvještajne jedinica kojima je prevoz putnika i robe u željezničkom saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49); drumski putnički saobraćaj izvještajne jedinice kojima je prevoz putnika u drumskom saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49); lokalni drumski saobraćaj izvještajne jedinica kojima je prevoz putnika u lokalnom drumskom (gradskom) saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49); prometa na aerodromima izvještajne jedinice koje obavljaju uslužne djelatnosti u vazdušnom saobraćaju (sektor H, oblast 52); vazdušni saobraćaj izvještajne jedinice koje obavljaju djelatnosti u vazdušnom saobraćaju (sektor H, oblast 51); za izvještaj o dolasku i odlasku brodova izvještajne jedinice su Lučke kapetanije i Uprava pomorske sigurnosti; pretovar izvještajne jedinica kojima je djelatnost manipulacija teretom (utovar u brodove i istovar iz njih) pretežna djelatnost (sektor H, oblast 52).

Izvor podataka za poštanski i telekomunikacioni saobraćaj od 2017. godine je Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Izvor podataka za broj saobraćajnih nezgoda na putevima u Crnoj Gori je Uprava policije Crne Gore, a za broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore.

Istraživanje o prevozu robe u drumskom saobraćaju se sprovodi na uzorku. Podaci se prikupljaju metodom ankete. Jedinica posmatranja je teretno vozilo za prevoz robe korisne nosivosti 3500 kg i veće, kao i tegljači. Izvor podataka su pravna i fizička lica koja su vlasnici ili korisnici vozila.

Okvir za izbor uzorka za istraživanje o prevozu robe u drumskom saobraćaju je evidencija registrovanih vozila koja se dobija od Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore.

Definicije

Pod *prevozom putnika* u saobraćaju podrazumijeva se kretanje putnika od mjesta polaska do odredišta.

Putnik je svako lice koje je nabavilo kartu ili odgovarajuću ispravu i ušlo u prevozno sredstvo s ciljem da se preveze do mjesta opredjeljenja.

Putnički kilometar označava prevoz jednog putnika na rastojanju od 1 km.

Pod *prevezenom robom* podrazumijevaju se sve pošiljke tereta (robe) koji je prevezen na osnovu ugovora o prevozu. Količina prevezene robe izražava se u bruto težini, što znači da težina robe obuhvata i težinu ambalaže ili opreme (kontejneri).

Tonski kilometar označava prevoz jedne tone robe na rastojanju od 1 km.

Aerodrom je određena kopnena ili vodena površina (uključujući sve zgrade, instalacije i opremu) koja je namijenjena za polijetanje i slijetanje vazduhoplova, kao i za njihovo kretanje po zemljanoj površini i otvorena za komercijalni vazdušni transport.

Putnici u *direktnom tranzitu* jesu putnici koji, nakon kratkog zaustavljanja, nastavljaju putovanje avionom istim brojem leta.

Broj komercijalnih operacija uključuje uzlijetanja i slijetanja aviona na izvještajnom aerodromu ostvarena radi ostvarivanja komercijalne vazdušne usluge (redovne i vanredne).

Broj ukupnih operacija uključuje sva uzlijetanja i slijetanja aviona na izvještajnom aerodromu (osim državnih letova). Obuhvataju se sve komercijalne operacije (redovne, vanredne i operacije opšteg

vazduhoplovstva), kao i sve operacije nekomercijalnog opšteg vazduhoplovstva (poslovni, padobransko/jedriličarski, privatni, obuka, testni, pozicijski, tehnička zaustavljanja i dr.). Ne uključuju se državni letovi (vojska, carina, policija).

Luke su mjesta ukrčavanja i iskrčavanja putnika i tereta na morskoj obali koja su posebno izgrađena za tu svrhu dok su pristanšta takva mjesta na obalama rijeka i jezera.

Pretovarene tone tereta se odnose na ukupnu količinu tereta koja prođe kroz prekrcajni poslovni subjekt, gdje se isti teret, bez obzira na broj manipulacija koji je njime izvršen, iskazuje samo jednom.

Izmanipulisane tone (tona-operacija) su jedinice radnog učinka koje izražavaju zbir operacija evidentiranih prema načinu na koji su izvršene (iskrcaj, ukrcaj, direktan prekrcaj premještaj).

Pismonosna pošiljka je vrsta komunikacije u pisanom obliku odštampana na papiru ili trećem odgovarajućem nosiocu podataka, koji je potrebno poslati i dostaviti na adresu koju je naveo pošiljalac na samoj pismonosnoj pošiljci ili njenom omotu.

Paket je poštanska pošiljka koja sadrži robu i predmete.

Tiskovina je štampana publikacija koju izdaje izdavač svakodnevno, povremeno ili u određenom razdoblju (novine i časopisi).

Fiksna telefonija su usluge koje omogućavaju korisnicima da pristupe javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji i da koriste javno dostupne telefonske usluge na fiksnoj lokaciji.

Mobilna telefonija su usluge koje omogućavaju korisnicima da pristupe javnoj mobilnoj mreži i koriste usluge mobilne telefonije.

Saobraćajna nezgoda je događaj koji se dogodio na putu ili je započeo na putu, u kojem je učestvovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojem je jedno ili više lica povrijeđeno ili poginulo ili je preminulo u roku od 30 dana od posljedica te saobraćajne nezgode ili je nastala materijalna šteta.

Registrovana drumska motorna i prikjučna vozila su sva ona vozila koja su registrovana kod Ministarstva unutrašnjih poslova, osim vozila oružanih snaga.

Prvi put registrovana vozila obuhvataju: nova i uvezena vozila, tj. vozila koja se prvi put registruju u Crnoj Gori.

Drumski prevoz je svako kretanje robe i/ili putnika u drumskom prevoznom sredstvu po drumskoj mreži. Unutrašnji drumski prevoz je drumski prevoz između dva mjesta (mjesta utovara i mjesta istovara) koja se nalaze u istoj zemlji u kojoj je vozilo registrovano.

Međunarodni drumski prevoz je drumski prevoz između dva mjesta (mjesta utovara i mjesta istovara) koja se nalaze u dvije različite zemlje; ovakav prevoz može podrazumijevati tranzit kroz jednu ili više zemalja.

Drumska kabotaža prevoz drumom unutar neke zemlje koji obavlja prevozno sredstvo registrovano u drugoj zemlji.

Prevoz za treće zemlje je međunarodni drumski prevoz koji obavlja drumsko prevozno sredstvo registrovano u trećoj zemlji.

Prevoz uz nadoknadu ili javni prevoz je onaj prevoz robe koji se obavlja uz naknadu u ime trećih osoba.

Prevoz za sopstvene potrebe jeste prevoz koji se ne obavlja uz naknadu.

Teretno drumsko motorno prevozno sredstvo je drumsko motorno prevozno sredstvo namijenjeno za prevoz robe (kamion) ili bilo koja kombinacija drumskih vozila namijenjenih za prevoz robe (tj. kamion s prikolicom, prikolicama ili drumski tegljač s poluprikolicom i s prikolicom ili bez nje).

Drumski tegljač je drumsko motorno vozilo koje je isključivo ili prevashodno namijenjeno za vuču drugih drumskih vozila bez motora.

Posljednji objavljeni podatak se smatra **preliminarnim** i postaje konačan, u definisanom roku, predviđenim Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

**Izdaje i štampa Uprava za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814**

Saopštenje pripremila:

Jelena POPOVIĆ

Tel. +382-20-230-837;

E-mail: contact@monstat.org